

VLAAMSE RAAD

ZITTING 19881989

26 JANUARI 1989

VOORSTEL VAN DECREET

— van de heer M. Olivier c.s. —

**houdende vaststelling van het wapen, de vlag, het volkslied
en de feestdag van de Vlaamse Gemeenschap**

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Bij decreet van 6 juli 1973 werd een eigen vlag, een eigen volkslied en een eigen feestdag van de Nederlandse Cultuurgemeenschap ingesteld. Ten gevolge van de Staatshervorming was dit decreet achterhaald.

Begin 1986 stelde de Vlaamse Heraldische Raad voor om een nieuw decreet uit te vaardigen. Een ontwerp in overeenstemming met dit advies werd opgesteld door de Administratie voor Ruimtelijke Ordening en Leefmilieu, Bestuur Monumenten en Landschappen. Dit ontwerp werd in eerste lezing goedgekeurd door de Vlaamse Executieve. De Raad van State bracht midden 1987 advies uit waarbij enkele tekstcorrecties werden voorgesteld. Het aan de opmerkingen van de Raad van State aangepaste, maar niet ten gronde gewijzigde ontwerp werd begin oktober 1988 door de Vlaamse Executieve goedgekeurd.

Helemaal op het einde van de vorige regeerperiode werd het ontwerp opnieuw goedgekeurd, evenwel in een gewijzigde vorm. In de beschrijving van het wapen werden twee toevoegingen gemaakt : het werd een gekroonde leeuw, en deze leeuw werd omringd met vijf sterren.

Alhoewel ingevolge de ontbinding van de wetgevende kamers de Vlaamse Raad op 20 oktober 1987 zijn laatste openbare vergadering gehouden had, werd het ontwerp op 27 oktober 1987 in zijn gewijzigde vorm bij de Vlaamse Raad ingediend.

Het ontwerp werd na de installatie van de nieuwe Vlaamse Raad opnieuw aanhangig gemaakt bij de Vlaamse Raad op 23 februari 1988.

Volgens het verslag van de Commissie voor Cultuur van de Vlaamse Raad van 24 maart 1988, uitgebracht door mevrouw T. Merckx-Van Goey, waren de toevoegingen van de Vlaamse Executieve bedoeld om het wapen aan te passen aan het embleem dat thans gebruikt wordt op het briefpapier van de Vlaamse Raad.

Hier werd kennelijk een vergissing begaan. Afgezien van de vraag of het opportuun is een eeuwenoud en eerbiedwaardig wapen aan te passen om de continuïteit te verzekeren met het in de Vlaamse Raad sinds 1973 gebruikte briefpapier, moet worden opgemerkt dat op het embleem van dit briefpapier geen gekroonde leeuw staat. De kroon staat niet op het hoofd van de leeuw maar zweeft boven het wapen en maakt dus geen deel uit van het eigenlijke wapen.

Dat het hier een kennelijke vergissing betreft, blijkt uit de commentaar bij de artikelen (Vlaamse Raad Stuk 233 (1987-1988) — Nr. 1, van 27 oktober 1987). Deze commentaar luidt als volgt : „Het wapen van de Vlaamse Gemeenschap stemt uiteraard overeen met de reeds bij decreet van 6 juli 1973 ingestelde vlag. . .”

Op de vlag van de Vlaamse Gemeenschap, waarvan de afbeelding officieel werd vastgesteld bij ministerieel besluit van 11 juli 1985 (Belgisch Staatsblad van 11 juli 1985), staat geen gekroonde leeuw.

De Vlaamse leeuw is een symbool waarvan de geschiedenis terug gaat tot in 1162 toen het door Filips van de Elzas, Graaf van Vlaanderen, voor het eerst op een zegel werd gebruikt. In het wapen dat de Graven van Vlaanderen sindsdien voeren, heeft de leeuw nooit een kroon gehad en is hij evenmin omringd geweest door sterren. Er is totnogtoe geen enkele afbeelding bekend met een gekroonde Vlaamse leeuw.

De beschrijving van de leeuw van het decreet is derhalve heraldisch en ook geschiedkundig fout. Het decreet verzuimt ook de kleur aan te geven van de omringende sterren (één en dezelfde kleur en welke voor de vijf sterren, of elke ster haar eigen kleur ?). Bovendien vermeldt de memorie van toelichting of de commentaar bij de artikelen van het decreet nergens wat deze sterren moeten voorstellen. Naar verluidt zou het om de provincies gaan, maar dat is nergens te lezen. In de heraldiek is er geen enkel voorbeeld bekend waarbij een ster een provincie moet voorstellen. Vijf sterren hebben doorgaans een heel andere symbolische betekenis.

Het decreet werd op 30 maart 1988 aangenomen door de Vlaamse Raad, op 13 april 1988 bekrachtigd en afgekondigd door de Vlaamse Executieve en op 10 mei 1988 gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad.

Onmiddellijk na de publikatie werd het decreet zowel in de Franstalige als de Vlaamse pers wegens zijn kennelijke fouten zeer negatief onthaald. De Gazet van Antwerpen aarzde zelfs niet het een misbaksel te noemen.

Het decreet werd grondig en deskundig voorbereid maar in extremis en in ongunstige omstandigheden gewijzigd, zonder het advies in te winnen van deskundigen. Hierbij werden kennelijk bij gebrek aan heraldische vakkennis fouten gemaakt.

Het is misschien niet zeer aangenaam deze storende schoonheidsfouten thans te herstellen maar het zou van gebrek aan Vlaamse burgerzin getuigen mocht men om deze reden niet de moed opbrengen alsnog de nodige verbeteringen aan te brengen.

Nu de tweede fase van de Staatshervorming verwezenlijkt is, moet de Vlaamse Gemeenschap zich waardig profileren. Om deze reden stel ik dan ook voor dat als wapen van de Vlaamse Gemeenschap wordt vastgesteld, zoals werd voorgesteld door de Vlaamse Heraldische Raad en zoals het begin oktober 1987 reeds werd goedgekeurd door de Vlaamse Executieve : „in goud een leeuw van sabel, geklauwd en getongd van keel.”

Commentaar bij de artikelen

Artikel 1

De heraldiek en de symbolen en emblemen van de Gemeenschappen behoren tot het cultureel patrimonium zoals bedoeld in artikel 4, 4° van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, zoals gewijzigd bij de wet van 8 augustus 1988 tot wijziging van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen.

Artikel 2

Dit artikel vergt geen commentaar.

Artikel 3

Het wapen van de Vlaamse Gemeenschap gaat terug op het wapen van de Graven van Vlaanderen.

Artikel 4

Op de vlag staat dezelfde leeuw als op het wapen ; dit artikel stemt overeen met de eerder bij decreet van 6 juli 1973 vastgestelde vlag. In termen van vlaggenkunde omgezet staat geel voor goud, zwart voor sabel en rood voor keel. De afbeelding van de vlag in zwart-wit en in kleur werd reeds vastgesteld bij ministerieel besluit van 11 juli 1985 (Belgisch Staatsblad van 11 juli 1985).

Artikel 5

Dit artikel stemt overeen met artikel 3 van het decreet van 6 juli 1973.

Bij ministerieel besluit van 11 juli 1985 werd de officiële versie van de tekst en de notatie van de melodie van het volkslied van de Vlaamse Gemeenschap vastgesteld (Belgisch Staatsblad van 11 juli 1985).

Artikel 6

Dit artikel is identiek aan artikel 6 van het decreet van 6 juli 1973.

Artikel 7

Aangezien aan de Vlaamse Gemeenschap de machten verleend zijn tot het uitvoeren van de decreten is het overbodig te bepalen dat ze de voorstelling van het wapen bepaalt.

Aangezien totnogtoe geen enkele uitvoering werd verleend aan het decreet van 13 april 1988 wordt dit best ingetrokken.

Artikel 8

Als ingangsdatum nemen we 1 januari 1990 om de Vlaamse Gemeenschap toe te laten bestaande voorraden papier en andere op te gebruiken.

M. OLIVIER

VOORSTEL VAN DECREET

Artikel 1

Dit decreet regelt een in artikel 59bis van de Grondwet bedoelde aangelegenheid.

Artikel 2

De Vlaamse Gemeenschap heeft een wapen, een vlag, een volkslied en een feestdag.

Artikel 3

De Vlaamse Gemeenschap heeft als wapen : in goud een leeuw van sabel, geklauwd en getongd van keel.

Artikel 4

De vlag van de Vlaamse Gemeenschap is geel met een zwarte leeuw, rood geklauwd en getongd.

Artikel 5

Het volkslied van de Vlaamse Gemeenschap bestaat in de eerste twee strofen van de „De Vlaamse Leeuw” op tekst van Hippoliet van Peene en muziek van Karel Miry.

Artikel 6

De feestdag van de Vlaamse Gemeenschap is 11 juli.

Artikel 7

Het decreet van 13 april 1988 tot vaststelling van het wapen, de vlag, het volkslied en de feestdag van de Vlaamse Gemeenschap wordt opgeheven.

Artikel 8

Dit artikel treedt in werking op 1 januari 1990.

M. OLIVIER
L. HANCKE
A. DENYS
A. DE BEUL
